

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.459.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18777 Pani Posłanki Danuty Jazłowieckiej, w sprawie finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz zasad przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Tytułem wstępu pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej „ustawa o finansach publicznych”) podstawą gospodarowania, w trakcie roku budżetowego, środkami Funduszu Pracy (dalej „FP”) jest roczny plan finansowy FP będący załącznikiem do ustawy budżetowej. W toku prac nad projektem ustawy budżetowej na dany rok budżetowy Minister Finansów i Gospodarki, w trybie i terminach określonych przez przepisy dotyczące prac nad projektem ustawy budżetowej wydane na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy o finansach publicznych, przekazuje wstępną kwotę wydatków na dany rok oraz wyjściowe kwoty wydatków na kolejne lata dla poszczególnych dysponentów części budżetowych. Pismem z 25 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki przekazał do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej limit wydatków FP do uwzględnienia w projekcie planu finansowego na 2026 r., który określono na poziomie niższym niż w roku 2025 o 1 mld zł, tj. jako 10,1 mld zł.

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) na każdym etapie uzgodnień wskazywało na konieczność utrzymania finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na poziomie analogicznym do roku 2025 r. Pomimo podejmowanych działań kwotę zabezpieczoną w planie FP na br. ustalono na poziomie niższym od postulowanych potrzeb finansowych.

Minister Finansów i Gospodarki, odnosząc się do pytań dotyczących zwiększenia w br. środków FP na działania aktywizacyjne, wskazywał, że Polskę objęto procedurą nadmiernego deficytu, co wiąże się z potrzebą konsolidacji finansów publicznych i redukcji deficytu w kolejnych latach oraz ma odzwierciedlenie w średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028, określającym do 2028 r. ścieżkę wydatków, której przestrzeganie jest konieczne do ograniczenia deficytu nominalnego i redukcji długu w średnim okresie. Minister wskazywał też, że wydatki FP objęte są stabilizującą regułą wydatkową (SRW) oraz limitem wydatków wskazywanym corocznie w ustawie budżetowej. Oznacza to, że zwiększenie limitu wydatków FP może odbyć się pod warunkiem wskazania oszczędności powstałych na innych zadaniach objętych SRW.

Zmniejszony limit wydatków FP miał bezpośredni wpływ na wysokość kwoty środków wskazanej w planie finansowym FP na finansowanie form pomocy przez samorządy powiatowe, której podział na poszczególne regiony regulują przepisy ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia² i wydane na podstawie art. 277 tego

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.

² Dz. U. poz. 620, z późn. zm.

aktu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy³ (dalej: „rozporządzenie RM”).

Na podstawie art. 267 ust. 4 ww. ustawy, w związku z § 6 rozporządzenia RM, kwota środków FP na finansowanie form pomocy (również tych realizowanych w ramach projektów EFS+) określona w planie finansowym FP na br., pomniejszona o rezerwę pozostającą w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy dzielona jest między województwa algorytmem.

Dane wykorzystywane do podziału pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego (dane dotyczące liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia) oraz ze sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy (informacje na temat liczby bezrobotnych, którzy się wyrejestrowali po zastosowaniu określonych działań aktywizacyjnych bądź powrócili do urzędu).

Kwota na działania aktywizacyjne określona w planie finansowym i pomniejszona o rezerwę ministra właściwego do spraw pracy dzielona jest zgodnie ze wzorem między województwa w następujących proporcjach:

- 75% kwoty dzielone jest na podstawie liczby bezrobotnych i poszukujących pracy w województwach (wskaźnik B skorygowany o wskaźnik K),
- 5% kwoty dzielone jest na podstawie efektów zastosowanych działań aktywizacyjnych związanych z subsydiowaniem zatrudnienia, tj. refundacji wyposażenia stanowiska pracy i środków przyznanych na działalność gospodarczą (wskaźnik S),
- 10% kwoty dzielone jest na podstawie efektów zastosowanych działań edukacyjnych, czyli szkoleń i staży (wskaźnik E),
- 10% kwoty dzielone jest na podstawie efektów pozostałych działań aktywizacyjnych w danym województwie (wskaźnik N).

Bazując na danych sprawozdawczych kwoty dla województw, w ramach każdego z powyższych wskaźników, wyliczane są proporcjonalnie udziałem procentowym danego wskaźnika osiągniętego w województwie w jego ogólnej sumie ze wszystkich województw. Następnie są one sumowane i na tej podstawie ustalana jest ogólna kwota środków FP dla każdego z województw.

Podziału środków FP dokonuje się na gruncie przepisów ustawy i wydanego na jej podstawie rozporządzenia RM. Brak środków FP na finansowanie form pomocy przez samorządy powiatowe województwa łódzkiego i opolskiego wynika zatem z niższej niż w poprzednich latach kwoty, jaką zabezpieczono na ten cel w planie finansowym FP na br.

Kwoty ustalone dla samorządów województw są następnie dzielone dla poszczególnych samorządów powiatowych przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa, o których mowa w art. 267 ust. 7 ustawy. Oznacza to, że podczas opracowywania kryteriów podziału istnieje możliwość uwzględnienia szczególnych potrzeb lokalnych rynków pracy.

Ze względu na powyższe weryfikacja kwot środków (limitów) FP ustalonych dla samorządów powiatowych jest niemożliwa - wynikają one z przepisów ustawy oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia RM, a środki dostępne w ramach planu finansowego FP rozdysponowano między organy i jednostki realizujące zadania ustawowe.

Niezależnie od przekazywanych samorządom powiatowym ww. środków minister właściwy do spraw pracy dysponuje rezerwą FP, o której mowa w art. 267 ust. 2 ustawy o rynku

³ Dz. U. poz. 1662.

pracy i służbach zatrudnienia. Procedurę ubiegania się o środki z rezerwy FP określono w dokumencie pn. „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2026 roku”, którego odpowiednia wersja publikowana jest rokrocznie w Intranecie Publicznych Służb Zatrudnienia. Dokument zawiera katalog programów możliwych do finansowania w danym roku ze środków rezerwy FP. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiła w lipcu br. II nabór wniosków o środki z rezerwy FP na finansowanie programów aktywizacji zawodowej, na który przeznaczono dodatkowe 87 mln zł. Nabór trwał do 27 lipca br. Wnioskującym o wsparcie powiatowym urzędem pracy przyznano w jego ramach środki w kwotach wnioskowanych, tj. w łącznej wysokości 86 565 779,77 zł.

Dodatkowo, mając na względzie potrzebę wsparcia urzędów w realizacji działań aktywizacyjnych, Ministra zdecydowała o przyznaniu w bieżącym roku samorządom powiatowym województwa opolskiego i łódzkiego dodatkowych środków rezerwy FP na finansowanie projektów EFS+ oraz spoza EFS+, co zniwelowało negatywne skutki niższej, pierwotnej kwoty środków zabezpieczonych dla tych samorządów.

Nawiązując do propozycji przedstawionej w stanowisku XXXIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich pragnę ponownie podkreślić, że Plan finansowy FP stanowi załącznik do ustawy budżetowej. Biorąc pod uwagę proces opracowywania i uchwalania budżetu państwa, w trakcie którego Minister Finansów i Gospodarki wskazuje ogólny limit wydatków FP na poziomie znacznie niższym względem wysokości planowanych przychodów tego funduszu, usztywnienie limitu wydatków na formy pomocy w stosunku do przychodów mogłoby znacznie ograniczyć możliwość realizacji pozostałych zadań ustawowych, a w pewnych sytuacjach doprowadzić nawet do wyczerpania środków na wydatki obligatoryjne, w tym na zasiłki dla bezrobotnych. Z uwagi na wskazane ryzyko, a także mnogość zadań ustawowych ujętych w planie finansowym FP, kwoty na ich realizację, w tym na formy pomocy, powinny być rokrocznie określone przez ministra właściwego do spraw pracy z uwzględnieniem bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku pracy.

Do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kierowane są z urzędów pracy uwagi i propozycje modyfikacji przepisów regulujących formy pomocy określone w ustawie, w tym dotyczące umożliwienia przekazywania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w kwotach netto. Kierownictwo resortu pracy prowadzi w tym przedmiocie stały dialog z urzędami, a wskazana propozycja wraz z oceną skutków wprowadzenia takich zmian dla ich potencjalnych beneficjentów i realizujących przedmiotowe zadanie powiatowych urzędów pracy jest analizowana.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Monika Sikora
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/